

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ ВАРНА

гр. Варна, ул. "Брегалница" № 3, директор - тел.:052/634-019, факс:052/634-648,

e-mail: office@rzi-varna.com , <http://www.rzi-varna.com>

Изх. № 1723-1155H

гр. Варна, 26.05 2017 год.

ДО
МЕРТКАН ИБРЯМОВ
И. Д. КМЕТ НА ОБЩИНА ВЪЛЧИ ДОЛ
ПЛ. „ХРИСТО БОТЕВ”, № 1
ГР. ВЪЛЧИ ДОЛ

Общинска администрация
гр. Вълчи дол

Вх. № 113200-49/30.05.2017

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИБРЯМОВ,

Приложено, изпращаме Ви информация за населените места, в които концентрациите на „нитрати” в питейната вода в община Вълчи дол през 2016 г., превишават максималната стойност от 50 mg/l, съгласно Приложение №1, таблица Б от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн. в ДВ бр.30/2001г., изм.доп... в ДВ бр. 102/2014г.). Фирма „Водоснабдяване и канализация-Варна” ООД е предприела действия, съгласно изискванията на Раздел VI от горесцитираната наредба.

На основание чл.10, ал. 3 от горесцитираната наредба РЗИ-Варна препоръчва питейната вода да не се ползва за пиене и приготвяне на храна за следните уязвими групи от населението: *бременни жени, кърмачки, кърмачета и малки деца, хора със заболявания и оперативни интервенции на храносмилателната система и панкреаса.*

Във връзка с гореизложеното следва да уведомите по подходящ начин населението във Вашата община и общопрактикуващите лекари в съответните населени места.

Информация от мониторинга на водите, предназначени за питейно-битови цели в населените места на Варненска област можете да следите в рубриката „Седмичен бюлетин”, на сайта на РЗИ-Варна - <http://www.rzi-varna.com>.

Приложения:

1. Протоколи, с отклонения на измерения показател „нитрати“ в питейната вода от мониторинга на РЗИ-Варна, проведен в община Вълчи дол, област Варна през 2016г.
2. Протоколи, с отклонения на измерения показател „нитрати“ в питейната вода от мониторинга на „В и К – Варна“ ООД, проведен в община Вълчи дол, област Варна през 2016 г.
3. Информационна листовка за въздействието на нитратите върху организма.

С уважение,
Д-Р ДОЧКА МИХАЙЛОВА
Директор на РЗИ – Варна

**ПРОТОКОЛИ, С ОТКЛОНЕНИЯ НА ИЗМЕРЕНИЯ ПОКАЗАТЕЛ „НИТРАТИ“ В ПИТЕЙНАТА ВОДА
ОТ МОНИТОРИНГ-А НА „ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ – ВАРНА“ ООД,
ПРОВЕДЕН В ОБЩИНА ВЪЛЧИ ДОЛ, ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2016 Г.**

Дата	Номер	Място на вземане	Зона	Показател/ Норма	Стойност
01.02.2016г.	113	с. Генерал Киселово, начало, дом Радослава Пенева / мандра	03. Зона Генерал Киселово	Нитрати / до 50 mg/l	66 mg/l
07.03.2016г.	310	с. Генерал Киселово, край, дом № 49	03. Зона Генерал Киселово	Нитрати / до 50 mg/l	65 mg/l
06.06.2016г.	860	с. Генерал Киселово, начало, дом Радослава Пенева / мандра	03. Зона Генерал Киселово	Нитрати / до 50 mg/l	68 mg/l
04.07.2016г.	1058	с. Генерал Киселово, начало, дом Радослава Пенева / мандра	03. Зона Генерал Киселово	Нитрати / до 50 mg/l	61 mg/l
01.08.2016г.	1289	с. Генерал Киселово, начало, дом Радослава Пенева / мандра	03. Зона Генерал Киселово	Нитрати / до 50 mg/l	70 mg/l
03.10.2016г.	1792	с. Генерал Киселово, начало, дом Радослава Пенева / мандра	03. Зона Генерал Киселово	Нитрати / до 50 mg/l	71 mg/l

**ПРОТОКОЛ, С ОТКЛОНЕНИЯ НА ИЗМЕРЕНИЯ ПОКАЗАТЕЛ „НИТРАТИ“ В ПИТЕЙНАТА ВОДА ОТ МОНОТОРИНГА
НА РЗИ – ВАРНА, ПРОВЕДЕН В ОБЩИНА ВЪЛЧИ ДОЛ, ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2016 Г.**

Дата	Номер	Място на вземане	Зона	Показател/ Норма	Стойност
07.03.2016г.	56	с. Генерал Киселово, край, дом № 49	03. Зона Генерал Киселово	Нитрати / до 50 mg/l	82 mg/l

Какво представляват нитратите?

Нитратите са соли на азотната киселина. Обикновено са бели или безцветни прахообразни, кристални вещества, които добре се разтварят във вода. Нитратите се използват масово в много отрасли:

- В земеделието като високо ефективни торове
- В хранително-вкусовата промишленост като оцветители и консерванти
- В индустрията за производство на бои, лекарства, пластмаси, стъкло и др.

Като самостоятелни вещества нитратите не са опасни за здравето, но попаднали в организма на човека, в процеса на метаболизма, се получават **нитрити и нитрозамини**, които вече представляват риск за здравето на консуматорите.

Как постъпват в организма на човека?

Нитратите влизат в човешкия организъм чрез водата и храните. Основни източници за замърсяване с нитрати са прекомерното или неправилно използване на органични и минерални торове в селското стопанство, отпадъчните води от бита в населени места без изградена канализация, от животновъдството и от предприятия за производство на торове, лекарства, пластмаси и др.

В кои храни са в най-големи количества?

Най-богати на нитрати са зеленчуците и консервираните меса/колбаси и пушени меса/. Много по-малко е съдържанието им в млечните продукти и рибата. Някои растения имат способността да натрупват повече нитрати. Това са зеленчуците - маруля, пресен чесън, зелен лук, спанак, червено цвекло и др. Те могат да бъдат опасни за здравето на хората, ако се консумират в големи количества.

Вредни ли са нитратите?

Сами по себе си нитратите не са токсични. Както вече беше отбелязано риск за здравето представляват веществата, образуващи се при метаболизма им – **нитрити и нитрозамини**. Нитритите се свързват с хемоглобина в кръвта, в резултат на което се образува съединение, наречено **метхемоглобин**. То възпрепятства преноса на кислорода до тъканите и органите в организма и се развива състояние известно като **метхемоглобинемия**, характеризиращо се с посиняване на кожата (цианоза). Нитратите са най-опасни, когато са превърнати в нитрити още преди поглъщането им в организма. Това може да стане при неправилно съхранение на хранителните продукти или повреме на готвене, най-вече при пържене.

При намалена киселинност на стомашния сок нитритите могат да се превърнат в нитрозамини, които имат канцерогенно действие. При постъпването на големи количества нитрати в организма, след 4 до 6 часа се появяват гадене, задух, диария, посиняване на кожата и видимите лигавици. Едновременно с това се усеща обща слабост, замаяване, понякога припадъци, главоболие и сърцебиене. Използването дълго време на храни и вода с високо съдържание на нитрати води до алергия, нарушена функция на щитовидната жлеза, засягане на опорно-двигателния апарат и на нервната система.

Кои са рисковите групи?

Най-уязвими от вредното действие на нитратите са кърмачетата до тримесечна възраст, бременните жени, малки деца с храносмилателни смущения и лица претърпели тежки операции на стомашно-чревния тракт.

Според „Световната здравна организация“ безвредното количество нитрати за възрастен човек е **5мг на килограм тегло дневно**, като **допустимото дневно количество е до 500 мг**. Когато в организма на човека постъпят по-големи количества над тази допустима доза, те вече представляват потенциална опасност за здравето.

Как да ограничим приема на нитрати в организма?

Съществуват няколко прости механизма за намаляване на количествата нитрати, които потребителите трябва да знаят и да прилагат в ежедневието:

- Обилно измиване и изкисване във вода на зеленчуците
- Отстраняване на „най-нитратните“ части на растенията - кочан и външни листа на зелето, корите и опашките на краставиците и тиквичките
- Консумация само на добре узрели плодове и зеленчуци. (избягване на ранното оранжерийно производство, т.к. в условията на късия ден се натрупват повече нитрати).
- При варене на зеленчуци да се излива водата, в която са врили, още докато е гореща
- Консумация на зеленчуци със среден размер, тъй като натрупват по-малко нитрати.
- Консумация на сурови плодове и зеленчуци, богати на витамин С, възпрепятстващ образуването на нитрити и нитрозамини.
- Да се избягва претоплянето на супи и ястия
- Да се ограничи консумацията на колбаси и пушени меса.
- Прилагане на естествени методи и средства за поддържане на стомашната киселинност в нормални граници.

Източник: „Министерство на здравеопазването“, гр. София

<http://www.mh.government.bg/bg/informaciya-za-grazhdani/zdravosloven-nachin-na-zhivot/hranene-i-metabolizm/nitrati/>